

Передерій Тетяна Сергіївна

аспірантка,

Державний торговельно-економічний університет

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-439-2-16>

ОЦІНКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

У сучасному світі, де економічні та політичні нестабільності можуть виникати навіть у найбільш розвинених країнах, підприємства торгівлі стикаються зі значними викликами, пов'язаними зі змінами у споживчому попиті, конкуренцією та економічними коливаннями. У таких умовах важливою складовою успішного ведення бізнесу є вміння адаптуватися та ефективно реагувати на кризові ситуації. Антикризове управління сталістю розвитку набуває особливого значення для забезпечення стійкості та успішності підприємств торгівлі. Україна, як і багато інших країн, зіткнулася з різкими економічними та політичними турбуленціями протягом останніх років. У таких умовах підприємства торгівлі виявляють високий рівень адаптивності та використовують різноманітні стратегії антикризового управління для забезпечення сталості свого розвитку.

Оцінка сталого розвитку підприємств торгівлі є важливим аспектом для аналізу їх довгострокової ефективності та впливу на різні сфери діяльності. Для того, щоб здійснити комплексний аналіз, необхідно використовувати різноманітні індикатори, що відображають фінансові, соціальні та екологічні аспекти підприємства.

В умовах війни підприємства торгівлі вживають різних антикризових заходів, спрямованих на збереження сталість розвитку. До таких заходів належать:

- Зниження витрат: скорочення витрат на оренду, комунальні послуги, заробітну плату, маркетинг та рекламу.
- Оптимізація асортименту: скорочення асортименту товарів, які не користуються попитом, та акцент на товарах першої необхідності.

– Зміна каналів продажів: розвиток онлайн-торгівлі та доставка товарів

– додому.

– Перехід на дистанційну роботу: переведення частини працівників на

– дистанційну роботу.

– Залучення державної підтримки: участь у державних програмах

– підтримки бізнесу.

Війна в Україні створила нові виклики для підприємств торгівлі, але водночас відкрила нові можливості для розвитку. Підприємства, які зможуть ефективно адаптуватися до нових умов ведення бізнесу, зможуть зберегти сталість розвитку та забезпечити свою стійкість.

Важливо зазначити, що оптимальний набір антикризових заходів може відрізнятися для кожного підприємства торгівлі залежно від його специфіки, розміру, розташування та інших факторів. Крім того, слід постійно моніторити ситуацію на ринку та вносити корективи до антикризової стратегії в міру необхідності.

Фонд відновлення та трансформації України (URTF) забезпечує скоординований механізм фінансування та підтримки, який допомагає Уряду України підтримувати адміністративний потенціал та спроможність надавати послуги, здійснювати зусилля з реагування та планувати й реалізовувати програму реконструкції та реформ України. URTF фінансує проекти, спрямовані на відновлення пошкодженої інфраструктури, відновлення державних послуг та підтримку економічної діяльності у сферах охорони здоров'я, енергетики, логістики, сільського господарства та житлового будівництва. Станом на січень 2024 року URTF має понад 1,5 мільярда доларів США внесків від 14 країн-донорів, які надають гранти на підтримку раннього відновлення та адміністративного потенціалу уряду. URTF працює під загальним керівництвом Багатосторонніх ресурсів Світового банку для інституцій та інфраструктури (MRП – МРПІ) для України, який є частиною ширшої міжнародної підтримки України. MRП – МРПІ використовує поетапний та багатосторонній підхід до мобілізації фінансування, використовуючи гарантії, співфінансування, паралельне фінансування та інші фінансові інструменти для допомоги Україні.

Багатогалузева підтримка, яку надає Світовий банк під час війни, спирається на багаторічне партнерство у розвитку та створює передумови для стійкої відбудови після відновлення миру. Міжнародна фінансова корпорація (МФК) через Програму дій щодо економічної стійкості надає кошти на першочергові потреби приватного сектору України за допомогою пакета на 2 мільярди доларів США, щоб допомогти підвищити стійкість приватного сектору та підтримати засоби до існування [1].

Досвід антикризового управління сталістю розвитку на підприємствах торгівлі в Україні виявився критично важливим у контексті сучасних економічних викликів та кризових ситуацій. Підприємства здійснили перегляд своєї внутрішньої структури витрат, зокрема, зниження витрат на оренду, заробітну плату та маркетинг. Оптимізація асортименту товарів дозволила зосередитися на продуктах першої необхідності, що підвищило ефективність. Також торговельні підприємства активно впроваджували технології онлайн-торгівлі та переходили на дистанційну форму роботи для частини працівників. Це дозволило підтримувати зв'язок з клієнтами та забезпечувати безпеку працівників у період кризи.

Торговельні підприємства розвивали партнерські відносини з волонтерськими організаціями для надання допомоги та співпраці у вирішенні соціальних проблем. Також вони активно співпрацювали з державними органами для оптимізації роботи та забезпечення безпеки в умовах кризи. Підприємства активно виявляли гнучкість та реагували на зміни в умовах споживчого попиту, шукаючи шляхи підтримки та задоволення потреб клієнтів. Підприємства торгівлі в Україні успішно використали антикризові стратегії для збереження стійкості та розвитку навіть у непростих умовах. Їхній досвід може слугувати прикладом для інших секторів економіки та підприємств у подібних ситуаціях.

Отже, підприємства торгівлі в Україні демонструють відмінність у вжитті антикризових заходів для протистояння складним умовам, зумовленим кризовими ситуаціями. Серед заходів, що застосовуються, зниження витрат на маркетинг та рекламу, оптимізація асортименту товарів, розширення онлайн-присутності та співпраця

з волонтерськими організаціями виявилися ефективними. Попри зменшення обсягів продажів, багато підприємств зберегли рентабельність завдяки пристосуванню до нових умов та здатності до інновацій. Важливою складовою успіху стала гнучкість та швидкість реакції підприємств на зміни в економічному середовищі, що дозволило їм зберегти конкурентоспроможність. Підприємства, які успішно впроваджували антикризові стратегії, показали, що вони готові до викликів і мають потенціал для стійкого розвитку навіть у складних умовах. Аналіз діючої практики антикризового управління на підприємствах торгівлі України свідчить про важливість гнучкості, інноваційності та швидкості реакції в умовах непередбачуваних економічних умов для забезпечення стабільності та успішного функціонування.

Список використаної літератури:

1. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. Допомога групи Світового банку Україні у період війни та відновлення країни. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/dopo-moha-hrupy-svitovoho-banku-ukrayini-u-period-viyny-ta> (дата звернення: 16.11.2024).